

Η εύγλωττη σιωπή της Πράγας

Η ιστορία επαναλαμβάνεται, και μάλιστα όχι μόνο ως τραγωδία ή ως φάρσα, παρά την αντίθετη άποψη του Καρλ Μαρξ. Τα αποτελέσματα της άτυπης συνόδου κορυφής της ΕΕ στην Πράγα δείχνουν ότι μέχρι στιγμής επαναλαμβάνεται σχεδόν αυτούσια η ιστορία του πρώτου εξαμήνου του 2020, όταν μετά από ωδίνες κάποιων μηνών γεννήθηκε το καλοκαίρι το Ταμείο Ανάκαμψης.

Τότε, όπως και τώρα, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις επί μήνες και σε κατάσταση ημι-πανικού παρακολουθούσαν τις εξελίξεις, προσπαθώντας με επιμέρους μέτρα, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, να αντιμετωπίσουν την απρόσμενη κρίση της πανδημίας.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Μάιο, είχαν συγκληθεί αλλεπάλληλες συνοδοι κορυφής χωρίς όμως να υπάρξει το αποτέλεσμα που απαιτούσαν οι περιστάσεις. Τότε, όπως και τώρα, σχεδόν ομόθυμη ήταν η δυσφορία για την αργοπορία της Επιτροπής να υποβάλει τις αναγκαίες προτάσεις. Τότε, όπως και τώρα, δύο σημαντικοί επίτροποι, ο Τ. Μπρετόν και ο Π. Τζεντιλόνι, έσπασαν την παράδοση της συλλογικής λειτουργίας της Επιτροπής και «αυτονομούμενοι» ζήτησαν με κοινό άρθρο τους τη δημιουργία νέου μηχανισμού χρηματοδότησης και κοινού

ευρωπαϊκού δανεισμού. Τότε, όπως και τώρα, μια μεγάλη ομάδα χωρών, αντίθετα προς τα ειωθότα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, συνασπίσθηκαν και υπέγραψαν κοινή επιστολή ζητώντας κοινή ευρωπαϊκή απάντηση στην κρίση.

Τα νερά είχε ταραξει τον Μάιο 2020 η γαλλογερμανική πρόταση για δημιουργία ενός μηχανισμού έκτακτης και μεγάλης χρηματοδότησης που θα αντλούσε τους πόρους του από κοινό δανεισμό της ΕΕ. Ο δρόμος είχε πλέον ανοίξει. Λίγες μέρες μετά η Επιτροπή, υιοθετώντας και επεκτείνοντας τα όσα πρότειναν οι δύο μεγαλύτερες χώρες της ΕΕ, υπέβαλε επίσημα τη δική της πρόταση. Ακολουθώντας όμως τα γεγονότα, αντί να προηγείται. Οπως συμβαίνει και τώρα. Ωστόσο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2020 όπου η πρόταση αυτή συζητήθηκε για πρώτη φορά δεν κατέληξε σε καμία απόφαση και πολλοί είχαν βιαστεί τότε να πουν ότι «δεν βγήκε λευκός καπνός». Η αλήθεια όμως ήταν ότι εκείνο τον Ιούνιο είχαν μπει πλέον στο τραπέζι όλα τα ζητήματα, και μάλιστα ζητήματα «ταμπού», όπως ο κοινός δανεισμός και η μεγάλη αύξηση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Από τη στιγμή που αναγνωρίστηκε από όλους η ανάγκη να απαντηθούν τα ζητήματα αυτά, η συζήτηση θα επικεντρωνόταν πλέον στις ακριβείς διαστάσεις της απάντησης που θα δινόταν. Οπως και έγινε.

Το ίδιο συνέβη τώρα και στη σύνοδο της Πράγας. Δεν λήφθηκε, ούτε καν ωρίμασε κάποια απόφαση και δεν υπήρξε κανένα επίσημο ανακοινωθέν για την πρόοδο της συζήτησης. Ανεξάρτητα όμως από αυτή την επίσημη σιωπή, στο τραπέζι της συνόδου μπήκαν όλα τα ζητήματα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης: Πλαφόν στο φυσικό αέριο, πρόσθετη κοινή χρηματοδότηση, ενιαία προμήθεια ενέργειας καθώς και η μεταρρύθμιση της αγοράς ενέργειας. Ολοι δε πλέον, παρά τις διαφωνίες ως προς το περιεχόμενό τους, αποδέχονται την ανάγκη να υπάρξει επείγοντως απόφαση για τα ζητήματα αυτά. Και αυτό είναι το μεγάλο κεκτημένο. Οπως είχε γίνει και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2020. Οπως εκείνη η φαινομενικά άκαρπη σύνοδος κορυφής είχε ως συνέχεια τις ιστορικές αποφάσεις που λήφθηκαν ένα μήνα μετά, έτσι και τώρα μπορεί να αναμένεται ότι στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 20-21 Οκτωβρίου θα ληφθούν οι αναμενόμενες μεγάλες αποφάσεις, με την πιθανότητα να μείνουν οι τεχνικές πιυχές προς διευθέτηση και η τελική απόφαση να ληφθεί μέσα στον Νοέμβριο. Η ιστορία δείχνει ότι η σιωπή της Πράγας είναι εύγλωττη. Αν όχι, θα αποδειχθεί ότι είχε δίκιο ο Μαρξ.